

zák., citovaném v § 175 I b) tr. zák., a ohledně kterých zákon sám předpokládá, že odcizení jich se stává za poměrů zvláště nebezpečných; stačilo tedy zjištění, že stěžovatelé si byli vědomi, že krádeží se dotýkají věcí, jichž se užívá k provozu železniční jízdy; toto vědomí však zjišťuje nalézací soud v rozsudečném výroku slovy: »jsou vinni, že bez přivolení a z držení správy čsl. drah státních věcí, jichž se k provozu jízdy užívá, odňali«; zvláštní odůvodnění tohoto výroku mohl nalézací soud, aniž tím porušil předpis § 270 čís. 5 tř. r., pominouti, když šlo o obžalované, kteří jako strojvůdce a topič dráhy jsou vyškoleni a zkušení ve věcech provozu drah, a když stěžovatelé za hlavního líčení neuvedli ničeho, čím by bylo bráno v pochybnost, že věděli, že šlo o uhlí, určené již k provozu jízdy, ba přímo doznali, že odcizili uhlí se stroje za jízdy do K., pokud se týče na zpáteční jízdě z K.

Čís. 590.

V tom, že byly padělanými razítka orazítkovány odběrné cukerní lístky a za ně nakoupen cukr, jest spatřovati zločin podvodu dle § 199 tr. zák., nikoliv pouze přestupek dle § 320 lit. f) tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. října 1921, Kr I 729/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 26. dubna 1921, jímž byli obžalovaní Jindřich F. a František L. uznáni vinnými přestupkem podle § 320 lit. f) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný Jindřich F., kancelářský oficiál v T., opatřil u dvou libereckých rytců dvě razítka, jedno s nápisem »Brotkommission T.«, druhé se slovy: »Brotkommission K.«, že pak společně s druhým obžalovaným Františkem L., úředním sluhou okresní politické správy v T., orazítkovali jistý počet cukerních lístků, které odcizil ze zásilek lístků těch, došlých poštou na okresní politickou správu, a z balíků, které v úradě porůznu volně ležely, a že F. na tyto lístky nakoupil u obchodníka H. cukr, z něhož část obdržel L. V takto zjištěném jednání obžalovaných neshledal nalézací soud skutkové podstaty zločinu podvodu ve smyslu §§ 197, 199 d) tr. zák., na který zněla obžaloba, nýbrž uznal oba vinnými pouze přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením ve smyslu § 320 f) tr. zák. K odůvodnění tohoto výroku uvádí se v rozhodovacích důvodech rozsudku především, že jednáním obžalovaných nebylo zásobování cukrem poškozeno, jelikož, jak zjišťuje rozsudek, cukerní ústředna v Praze přiděluje každému okresu ke krytí úbytku a pro případ, že by se spotřebitelé rozmnožili, 10procentní cukerní rezervu, takže prý ani materiální poškození jiných zájmů nevzešlo. I dospívá rozsudek k závěru, že se nedostává ani subjektivních předpokladů zločinu podvodu, poněvadž prý nemohlo býti prokázáno, že úmysl obžalovaných směřoval

k tomu, by řádné zásobování cukrem bylo poškozeno. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, která se proti tomuto rozsudku dovolává číselně důvodu zmatku dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vlastními vývody svými a konečným návrhem však dává jasně na jevo, že ve skutečnosti má správně na mysli důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 10 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Základní právní názor, z něhož vychází rozsudek, je ovšem správný; podstatě úmyslu škoditi, jak jej vyžaduje zločin podvodu dle §§ 197, 199 d) tr. zák., neodpovídá pouhé poškození státního práva dohlédacího, tedy v tomto případě abstraktního práva státu na rovnoměrné rozdělení cukru, nýbrž jen poškození účele, státním dohledem, v tomto případě zavedením cukerních lístků sledovaného. Nalézací soud však jen nesprávným použitím této zásady na případ, o němž jde, dospěl k závěru, že nedošlo k poškození zásobování cukrem ani jiných zájmů a že tudíž ani úmysl obžalovaných nesměřoval k tomu, by řádné zásobování cukrem bylo poškozeno. Hospodářské poměry doby válečné i poválečné, zračící se především v nedostatku jednotlivých předmětů potřeby, přiměly státní správu k tomu, že ve snaze, zabezpečiti pokud možno dostatečné a zejména stejnoměrné zásobování všeho obyvatelstva, omezila nároky obyvatelstva na jeho zaopatření dotyčnými předměty potřeby na t. zv. spotřební dávky. Tak je tomu i v příčině cukru; bylať Šem 1 vládního nařízení ze dne 17. února 1920, čís. 96 sb. z. a n. spotřební dávka zdaněného cukru, připadající na každou jednotlivou osobu v období jednoho kalendářního měsíce, stanovena, nehledíc k výjimkám, výtčeným v §§ 2 a 3 — stejnoměrně na 1 kg, Šem 4 pak zavedeny byly na cukr lístky, které se vydávají úředně, platí pro jednu osobu a na dobu jednoho kalendářního měsíce, na lístku uvedenou; lístky na cukr opravňují zásadně k odběru cukru pouze v obci, ve které spotřebitel má své bydliště, ztracené nebo zničené lístky na cukr se nenahrazují. Tyto přesné předpisy byly nutny, mělo-li dosaženo býti účelu, jehož státní správa úpravou hospodaření cukrem a převzetím zásobování obyvatelstva tímto předmětem potřeby docíliti hleděla, a je na snadě, že, nemá-li dosažení tohoto cíle, kterým je dle možnosti dostatečné a jmenovitě stejnoměrné zásobování obyvatelstva cukrem, býti ohroženo nebo poškozeno, je nezbytno, by předpisy ony byly přesně zachovávány a by nebylo podnikáno nic, co by, směřujíc proti předpisům těm, účel úpravy zásobování obyvatelstva cukrem poškozovalo. Poškozuje pak tento účel zcela nepochybně každý, kdo si jakýmkoliv způsobem, přičícím se oněm úředním předpisům, dopomáhá k větší dávce cukru, než na kterou má dle předpisů těch nárok. Možnost tohoto poškození nemusila pak v tomto případě nikterak vyloučena býti již tím, že cukerní centrála přiděluje každému okresu onu 10procentní cukerní rezervu. Nehledíc k tomu, že rozsudek nezjišťuje výslovně, že se této cukerní rezervy dostávalo pravidelně a v neztenčené výši také okresu t-skému a že okres, pokud se týče město, měly v kritické době opravdu po ruce nějaké zásoby nebo přebytky cukru, pocházející z cukerní rezervy, rozsudek sám připomíná, že tyto rezervy určeny jsou ke krytí úbytku a pro případ, že by se spotřebitelé rozmnožili. Vždyť není vyloučeno, že tento úbytek nebo toto rozmnožení počtu spotřebitelů vzejde, a to po případě nenadále v takovém stupni, že ke krytí nově vzešlé potřeby bude zapotřebí poměrně značné zásoby cukru; je proto příkazem nutnosti, by s cukerními rezervami bylo hospodařeno opatrně, a aby zejména nebyly ztenčovány manipulacemi,

přičícími se jich vlastnímu určení a úředním předpisům, jimiž hospodaření cukrem je upraveno. Je tudíž nepřipustno zneužívat rezerv těch k tomu, aby si z nich někdo na úkor oněch účelů, jimž ony určeny jsou, opatřil dávky cukru, na něž nemá nároku. Je tedy zřejmo, že výrok nalézacího soudu spočívá na nesprávném výkladu zákona, pročež bylo odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a v odpor vzatý rozsudek jako zmatečný dle § 281 čís. 10 tr. ř. zrušiti. Ve věci samé rozhodnouti nebylo však zrušovacímu soudu možno, neboť rozsudek a jeho rozhodovací důvody neobsahují zjištění, jednali-li obžalovaní v úmyslu, stát poškoditi a bylo-li jednání jejich způsobily, jemu nějakou škodu způsobiti.

Čís. 591.

Tím, že projevil souhlas se spisem obžalovacím, v němž bylo navrženo čtení svědecké výpovědi, vzdal se obžalovaný práva odporovati ve hlavním přelíčení čtení této výpovědi.

Zločinu rušení veřejného pokoje dle § 65 lit. c) tr. zák. dopouští se každý, kdo účastnil se jakýmkoliv způsobem — třeba nečinně a bez předchozí úmluvy — schůze, v níž s jeho souhlasem usneseno spojení ve smyslu § 65 lit. c) tr. zák.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1921, Kr II 194/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 12. února 1921, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle § 65 lit. c) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti výroku, kterým stěžovatelé uznáni byli vinnými zločinem dle § 65 c) tr. zák., dovolává se zmateční stížnost především důvodu zmatku dle § 281 čís. 4 tr. ř., namítajíc, že nalézací soud položil neprávem za základ rozsudku obsah protokolu Jana K., proti jehož čtení se stěžovatelé při hlavním přelíčení výslovně ohradili. Jde tu o protokol, sepsaný o výsledku jmenovaného jako obviněného, jehož čtení při hlavním přelíčení bylo v obžalov. spise navrženo za předpokladu, budou-li s tím obvinění srozuměni. Obvinění, mezi nimi i všichni stěžovat., prohlásili dne 27. ledna 1921, když jim byl spis obžalovací oznámen, že s návrhy, ve spise tom dle § 252 prvního odstavce tr. ř. uvedenými, tedy i se čtením onoho protokolu souhlasí. Vzhledem k tomuto prohlášení a, poněvadž stěžovatelé ani později, ani před hlavním přelíčením proti čtení protokolu odporu nevznesli, dlužno odpor, který přednesl obhájce stěžovatelů teprve bezprostředně před nastávajícím čtením protokolu hledíc k § 222 tr. ř., odstavec druhý, označiti jako opožděný, takže odpor nemohl již čtení jeho ve smyslu § 252 čís. 4 tr. ř. býti na závađu.

Trest vývodů, jimiž stížnosti provádějí zmateční důvody hmotně-právní, lze shrnouti v toto: Soud se vůbec ani nepokusil zjistiti, že by byli obžalovaní, zejména stěžovatelé G. a V., předem věděli, o čem má býti na